

B om

GEHEIM

HOOFDKWARTIER VAN DE
GENERALE STAF.

Sectie G 2.
Bureau P/C.

Ex.nr. 9 van 20 exemplaren.

Nr.: G2/31427 Geh.,
d.d. 26-11-1959.

Dit stuk mag alleen worden
vermenigvuldigd met toe-
stemming Hoofd G 2 - HKGS.

ISAM nr. 10/1959,
over de periode van 1 t/m 31 oktober 1959.

GEHEIM

1. POLITIEK.
a. IRAK.

De situatie in IRAK blijft nog steeds v erward en kritiek. In het algemeen gesproken, is de toestand gedurende de verslagperiode slechter geworden. De basis van de positie van KASSEM is verder afgebrokkeld. De tegenstellingen tus- sen links en rechts zijn verscherpt. De positie van de communisten lijkt enigszins te zijn versterkt. Zeer veel hangt thans af van de vraag welke groep schuldig zal wor- den verklaard aan de aanslag op KASSEM. Het was waarschijn- lijk de bedoeling van de militaire gouverneur, ABDI, om een commissie van onderzoek naar de aanslag op KASSEM zo- danig samen te stellen dat hij verzekerd was van de uitslag van het onderzoek ("de communisten zijn schuldig aan de aanslag"); door de terugkeer echter van de zeer links-ge- oriënteerde Openbare Aanklager, MAHDAWI, uit PEKING (waar hij IRAK heeft vertegenwoordigd bij de herdenking van de 10e verjaardag van de CHINESE VOLKSREPUBBLIEK) is deze op- zet mislukt. De commissie zal nu mogelijk een rapport uit- brengen, waaruit moet blijken dat NASSER verantwoordelijk is voor de aanslag.

Wie de daders zijn geweest, is niet duidelijk. In Britse kringen meent men dat het communisten zijn. In Saudi-ara- bische kringen meent men dat de communisten van de aanslag op de hoogte waren en dat zij hadden gehoopt dat KASSEM na de aanslag naar een militair hospitaal bezuiden BAGHDAD zou worden gebracht. Hier waren reeds twee pro-communisti- sche officieren die hoopten de militaire gouverneur, wanneer deze naar het hospitaal zou komen, in hun macht te krijgen. Intussen zouden andere pro-communistische officieren zich gereed houden om de leiding van het Ministerie van Defensie op zich te nemen. Op deze wijze zou een nationalistische aanslag zijn omgezet in een communistische staatsgreep.

b. VERENIGDE ARABISCHE REPUBLIEK.

Het besluit van NASSER om maarschalk AMER als militair gou- verneur met bijzondere volmachten naar SYRIE te zenden, moet vooral worden toegeschreven aan de volgende overwe- gingen:

- (1) -
- 2 -

GEHEIM

GEHEIM

- (1) intern:
 toenemende onrust en onvrede in de provincie, tengevolge van economisch achteruitgang en verlaging van het welvaartspeil, voortvloeiend uit de fusie met het minder welvarende EGYPTE; ontbreken van eenheid en onrust in de geleiden van de extreem-linkse groepen tengevolge van communistenvervolgingen, kringen van de Baath-Partij in verband met tegen hen gericht machinaties bij de jongste verkiezingen; onvrede in legerkringen door opvallende bevoorrechting van Egyptische officieren; de bestuurscentralisatie in SYRIË, waardoor de invloed van DAMASCUS sterk is afgenomen.
- (2) extern:
 teneinde voorbereid te zijn, eventuele gevaarlijke ontwikkelingen in IRAK (een communistische machtsovername in dat land zou eventueel kunnen leiden tot agressie tegen SYRIË, danwel interventie van de zijde van de VAR noodzakelijk doen zijn).

Er zijn geen aanwijzingen dat de VAR van plan zou zijn in IRAK in te grijpen zonder daartoe dooreen ontwikkeling als boven bedoeld te worden gedwongen.

c. YEMEN.

Het Sino-Sovjet Blok heeft aan YEMEN tot nu toe in totaal \$ 30 miljoen aan militaire steun en \$ 40 miljoen aan economische steun verleend. Het staat thans vast dat honderd economische adviseurs uit het Oost-Blok en ongeveer zeventien Chinese technici en arbeiders momenteel in YEMEN werkzaam zijn. Er zijn ongeveer 75 militaire specialisten om de Yemieten te leren omgaan met de wapens welke door het Oost-Blok zijn geleverd.

d. GUINEA.

In februari 1960 zal te CONAKRY het Tweede Congres worden gehouden van het onder communistische invloed staande Afrikaans-Aziatische Volkssolidariteitscomité.

De SOVJET-UNIE heeft besloten, de financiële steun, welke aan GUINEA wordt verleend, ter grootte van \$ 35 miljoen, in dollars te verstrekken. Dit is de eerste maal dat de SOVJET-UNIE een dergelijk aanbod doet.

Meestal studeren ongeveer honderd Guinezen in het Sovjet-Blok, hoofdzakelijk in MOSKOU en in PRAAG.

2. MILITAIR.

a. Sovjet Legergroep Duitsland.

- (1) Van 18 september jl. af werd een oefening gehouden op divisieniveau bij vijf van de zes legers van de GSVG. Aan elk van deze oefeningen werd veelal deelgenomen door delen van twee divisies, gesteund door het 24 Tactische Luchtleger.

GEHEIM

- 3 -

GEHEIM

In het Centrale en Zuidoostelijke deel van OOST-DUITSLAND werd een gebied gesloten verklaard, waarin van 14 tot 19 oktober jl. een "inter-army" oefening werd gehouden. Aan deze oefening werd deelgenomen door onderdelen van vier legers. Het 24 Tactische Luchtleger en de 34 Artilleriedivisie verleenden steun. Tijdens deze oefening werd een drietal rivierovergangen over de ELBE uitgevoerd in de omgeving van KEHNERT.

- (2) Op 26 en 31 augustus jl. zijn tussen 23.00 en 24.00 uur speciaal beveiligde militaire transporten in Noordelijke richting over de Autobahn BERLIJN-STETTIN bij FINOWFURT waargenomen. Hierbij werd de Autobahn om 21.30 uur afgesloten door verkeerspolitie en mocht de plaatselijke bevolking de huizen niet verlaten.

Het transport op 26 augustus jl. bestond uit minstens 10 (rups)trekkers en aanhangwagens met raketvormige voorwerpen van 20-30 m lengte. Op 31 augustus jl. (of 1 september jl.) werden 10 (wiel)trekkers met raketten gezien. Soortgelijke transporten hebben ook plaats gevonden op 21 en 24 augustus jl.

Commentaar: Dit geeft een aanwijzing voor een mogelijke verdere uitbreiding van de luchtverdediging van BERLIJN met grond/lucht-projectielen.

- (3) Op 7 en 8 oktober jl. werden in de ELBE demonstraties gehouden met T-54 tanks met snorkelapparatuur. Hierbij werden enige volledige onderwater-overgangen gemaakt.

Commentaar: De perfectie van deze snorkelapparatuur zou de Russen ruimere mogelijkheden geven bij rivierovergangen.

b. OOSTDUITSLAND.

Van 21 tot 26 september jl. werd een gezamenlijke oefening gehouden door Oostduitse zee-, land- en luchtmacht.

c. HONGARIJE.

Nog onbevestigde berichten melden de mogelijkheid dat KHRUSHCHEV op het Hoongaarse Communistische Partijcongres, dat 30 november a.s. begint, bekend zal maken dat het Sovjet leger uit HONGARIJE zal terugtrekken.

Gezien de huidige terreuracties, welke in HONGARIJE plaats hebben, alsmede de nog steeds bestaande resolutie van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties dat RUSLAND zijn troepen uit HONGARIJE moet terugtrekken, moet bovenbedoelde aankondiging niet voor onmogelijk worden gehouden als maatregel ter ondersteuning van RUSLAND's vredesoffensief.

3. CONTRA-INLICHTINGEN.

a. Algemeen.

- (1) "De Tjalk", een dochterbedrijf van de CPN-Uitgeverij en Boekhandel "Pegasus", is door de Amerikaanse regering

- aangemerkt -

- 4 -

GEHEIM

*Bovenaanklaring van
KAOPAR 1/12. 13
is dit achterhaald.
Revens blz. 100-101
en*

GEHEIM

- 4 -

GEHEIM

inval

aangemerkt als een "specifically designated national". Deze maatregel maakt het de banken in NEDERLAND praktisch onmogelijk dollartransacties voor de "De Tjalk" te verrichten, hetgeen neerkomt op het opdragen van een bron van inkomsten van de CPN.

Aan de door de "De Tjalk" bedreven transitohandel van Amerikaanse vaktijdschriften naar CHINA en de SOVJET-UNIE is hierdoor een einde gekomen. Op 1 juli 1958 werd een soortgelijke maatregel tegen "Pegasus" zelf uitgevaardigd, als gevolg waarvan "De Tjalk" juist werd opgericht.

- (2) De CPN en EVC-1958 hebben gepoogd de havenarbeiders, belast met de lossing van onderdelen van de "Honest John"-raketinstallatie - welke op 8 oktober jl. met het m.s. "Kinderdijk" te ROTTERDAM arriveerden - te bewegen tot staking van deze arbeid. De oproep werd evenwel totaal genegeerd en de verspreide manifesten werden niet of nauwelijks gelezen.
- (3) Het Algemeen Bestuur van de Nederlandse Vredesraad is van plan om in samenwerking met het Comité Stopzetting Atoomproeven een actie te beginnen voor ontwapening. De NVR stelt zich voor in dit verband een nieuw "Comité voor Ontwapening" te creëren. De actie voor stopzetting van atoomproeven wordt dan naar de achtergrond verschoven.

CONFIDENTIEEL

b. Vermissing van wapens en munitie.

In de verslagperiode werd de vermissing geconstateerd van:
1 karabijn.

c. Inlichtingenactiviteit.

Door de bestuurder van een auto werden op 30 oktober jl. foto's gemaakt van het fort te HELLEVOETSLUIS. Naar de eigenaar van de auto zal een antecedentenonderzoek worden ingesteld.

d. Propaganda.

ANJV-leden hebben op 1 november 1959 pamfletten verspreid onder de van verlof terugkerende militairen op het Centraal Station te ROTTERDAM. De pamfletten waren getiteld: "De Wapens Neer".

GEHEIM

D I S T R I B U T I E

AAN:

	<u>Ex.nr.</u>
Commandant van het 1e legerkorps	1
Nederlandse territoriale bevelhebber	2
Basiscommandant	3
Commandant der luchtdoelartillerie	4

INTERN:

Chef van de Generale Staf, Plv Chef van de Generale Staf, Sous-Chef van de Generale Staf	5
Hoofden van de Secties G 1, G 3, G 4 van het HKGS	6

TER INFORMATIE:

De militair-attaché bij Hr.Ms. Ambassade/Gezantschap	
te ANKARA	7
BELGRADO	8
BONN	9 ✓
BRUSSEL	10
PARIJS	11
STOCKHOLM	12
WASHINGTON	13
Hoofd Bureau Inlichtingen van de Luchtmachtstaf	14